

Granskning av myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

Rapport
Tierps kommun

KPMG AB

2023-09-13

Antal sidor 21

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	5
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
2.2	Revisionskriterier	6
2.3	Metod	6
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Organiserande styrdokument	6
3.2	Förvaltningsorganisation	7
3.3	Verksamhetsstyrning	8
3.4	Uppföljning och kontroll av verksamheten	15
3.5	Arbete för att öka nöjdhet hos invånare, företagare och intressenter	19
4	Slutsats och rekommendationer	20

1 Sammanfattning

KPMG har av Tierps kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en granskning av myndighetsutövningen inom bygglov och miljö- och hälsoskydd. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Syftet med granskningen har varit att säkerställa att kommunstyrelsen har en ändamålsenlig hantering av myndighetsutövningen inom bygglov samt miljö- och hälsoskydd samt att den sker med tillräcklig intern kontroll.

För att uppnå granskningens syfte har vi granskat följande aspekter av Tierps kommuns myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd:

- *Övergripande styrdokument, organisation och årlig planering av myndighetsutövning och tillsynsverksamhet*
- *Kommunstyrelsens uppföljning och kontroll av verksamheten, inkluderat intern kontroll*
- *Kommunstyrelsens och dess förvaltningsorganisations arbete för att öka nöjdheten hos invånare, företagare och intressenter*

Granskningens resultat presenteras i tre delar som tematiskt följer ovan beskrivna aspekter.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen inte har en tillräckligt ändamålsenlig hantering av myndighetsutövningen inom bygglov samt miljö- och hälsoskydd. Vi bedömer även att den interna kontrollen inte är fullt tillräcklig.

Miljö- och hälsoskydds enheten samt Planerings- och myndighets enhetens bygglovskontor har endast delvis en tillfredställande organisation och bemanning som motsvarar ärendenas volym och komplexitet inom myndighetsutövning. Enheternas bemanning är för tillfället inte tillräcklig för att hantera ärendevolymen.

Det finns rutiner som syftar till en effektiv och rättssäker process för myndighetsutövningen som även omfattar tydliga kriterier för hur prioritering av ärenden ska ske. Båda enheterna har föreskrifter, taxor och tillsynsplaner som beskriver under vilka förutsättningar kommunen får ta ut avgifter för sin tillsynsverksamhet, syftet och målet med kommunens olika former av tillsynsprocesser, vilka aktiviteter kommunen utför för att uppnå dessa mål samt tydliga prioriteringsordningar för kommunens tillsyn under 2023.

Däremot sker uppföljning av att myndighetsutövningen lever upp till fastställda mål och lagstiftning endast i viss utsträckning. Särskilt kommunstyrelsens interna kontroll avseende miljö- och hälsoskydd samt bygglov bedömer vi som bristfällig då dessa verksamhetsområden inte är inkluderade i kommunstyrelsens interna kontrollplan, vilket omöjliggör för kommunstyrelsen att följa upp verksamhetens interna kontrollarbete. Kommunstyrelsens ledamöter är inte heller delaktiga i riskinventerings-, riskanalysarbetet eller utformandet av den interna kontrollplanen.

Slutligen ser vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt arbetar strukturerat för att öka nöjdheten hos invånare, företagare och intressenter avseende service och dialog.

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

Avdelningen genomför flera aktiviteter som syftar till att öka nöjdheten med kommunens tjänster och har även flera aktiviteter inkluderade i dess verksamhetsplaner som syftar till att öka nöjdheten bland kommunens företagare. Vi noterar dock att det saknas mål och aktiviteter i verksamhetsplanerna som syftar till att öka nöjdheten med kommunens myndighetsutövning bland dess invånare.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att den kartläggning av resursbehov som hänvisas till i tillsynsplan enligt miljöbalken och strålskyddslagen genomförs och att identifierade nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa tillräcklig bemanning och kompetensförsörjning.
- Genomföra en motsvarande kartläggning av resursbehov avseende planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontors resursbehov.
- I högre utsträckning delta i det förberedande interna kontrollarbetet inför antagande av intern kontrollplan.
- Säkerställa att interna kontrollaktiviteter för miljö- och hälsoskydd samt bygglov, i de fall riskanalysens resultat motiverar det, inkluderas i kommunstyrelsens interna kontrollplan.
- Säkerställa att det i enheternas verksamhetsplaner inkluderas aktiviteter som syftar till att öka invånarens nöjdhet med enheternas myndighetsutövning, inte enbart företagares.

2 Bakgrund

Vi har av Tierps kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en granskning av myndighetsutövningen inom bygglov och miljö- och hälsoskydd. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Inom kommunstyrelsen finns utskottet Samhällsbyggnad för beredning av ärenden till kommunstyrelsen och för att följa upp verksamheten. Utskottet har delegation på viss myndighetsutövning gällande bygglov och bygglovsanmälan samt miljö- och hälsoskydd med undantag för ärenden som berör kommunens egna verksamheter där jävsnämnden är ansvarig.

Handläggning av bygglov regleras av plan- och bygglagen. Enligt lagen ska ett bygglovsbeslut lämnas senast 10 veckor efter den dag då ansökan inkommit eller då komplettering skett i ärendet.

Miljö- och hälsoskydd omfattar flertalet tillsynsområden. Kontrollerna utgår bland annat från miljöbalken, livsmedelslagen, livsmedelsförordningen, alkohollagen, lagen om receptfria läkemedel, plan- och bygglagen samt EU-lagstiftning. Enligt årsredovisningen för 2022 framgår att verksamheten haft vakant personal. För att kunna handlägga och möta lagkraven hade enheten haft ökade personalkostnader på grund av personalomsättningen.

Det är väsentligt att kommunens myndighetsutövning är tillräcklig. Den kompetens och kapacitet som är kopplat till myndighetsutövande, såsom bygglov, serveringstillstånd eller miljötillsyn, är högt efterfrågad på arbetsmarknaden. Det finns en risk för högre personalomsättning än normalt vilket innebär kapacitetsförluster under vissa perioder. Konsekvensen är längre ledtider för myndighetsärenden samt sämre tillgänglighet för medborgare, verksamheter och företag.

Revisorerna har i sin riskanalys bedömt att det finns en risk att kommunstyrelsens ledning, styrning och uppföljning av myndighetsutövningen inom bygglov och miljö- och hälsoskydd inte är tillräckligt tillfredsställande och har därför beslutat att genomföra en granskning inom området.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att säkerställa att kommunstyrelsen har en ändamålsenlig hantering av myndighetsutövningen inom bygglov samt miljö- och hälsoskydd samt att den sker med tillräcklig intern kontroll.

- Har förvaltningen en tillfredsställande organisation och bemanning som motsvarar ärendenas volym och komplexitet inom myndighetsutövningen?
- Finns det rutiner som syftar till en effektiv och rättssäker process för myndighetsutövningen samt omfattar tydliga kriterier för hur prioritering av ärenden sker?

- Arbetar styrelsen strukturerat för att öka nöjdheten hos invånare, företagare och intressenter avseende service och dialog?
- Sker uppföljning att myndighetsutövningen lever upp till fastställda mål och lagstiftningens krav?

2.2 Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som revisorerna utgår ifrån vid analys och bedömningar.

Följande revisionskriterier har legat till grund för granskningen:

- Kommunallagen (KL)
- Plan- och bygglagen (PBL)
- Miljöbalken (MB)
- Livsmedelslagen m.fl.
- Alkohollagen
- Lag om handel med receptfria läkemedel
- Policyer, riktlinjer och rutiner inom området

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med representanter och tjänstemän för kommunstyrelsen.
- Dokumentstudier av underlag från kommunstyrelsen.

Rapporten är faktakontrollerad av chef för Medborgarservice, ordförande i samhällsbyggnadsutskottet, miljö- och hälsoskyddschef, funktionsansvarig handläggare för miljö- och hälsoskyddsärenden, chef Planering och Myndighet, funktionsansvarig handläggare för bygglovsärenden samt chef för Tillväxt och samhällsbyggnad.

3 Resultat av granskningen

3.1 Organiserande styrdokument

Av kommunstyrelsens reglemente¹ framgår att kommunstyrelsen bland annat ansvarar för bygg- och miljöfrågor (med undantag för ärenden som berör kommunens egna

¹ Fastställt av kommunfullmäktige 2023-02-28 § 17

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

verksamheter), kommunens uppgifter enligt livsmedelslagen samt kommunens uppgifter enligt vad som föreskrivs i miljöbalken inom följande områden:

- Svara för den prövning och tillsyn som kommunen har som uppgift enligt miljöbalken,
- Följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och i övriga hänseenden som regleras i miljöbalken samt utarbeta de förslag och bereda de ärenden som är påkallade eller som kommunen har till uppgift,
- Medverka i planering där miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom verksamhetsområdet berörs.

Kommunstyrelsens utskott för samhällsbyggnad har följande övergripande ansvarsområden:

- Planfrågor
- Naturvård och markanvändning
- Livsmedel och dricksvatten
- Bygg, miljö och hälsoskydd
- Alkohol, tobak och receptfria läkemedel

I kommunstyrelsens delegationsordning² framgår de ärendekategorier kommunstyrelsen valt att delegera till tjänstepersoner, förtroendevalda och utskott inom områdena bygglov och miljö- och hälsoskydd.

Av jävsnämndens reglemente³ framgår att nämnden fullgör frågor som rör myndighetsutövning gentemot kommunens egna verksamheter, däribland ärenden avseende bygglov och miljö- och hälsoskydd. Nämnden har inget utskott.

I jävsnämndens delegationsordning⁴ framgår de ärendekategorier nämnden valt att delegera till tjänstepersoner, förtroendevalda och utskott, bland annat ärenden inom områdena bygglov och miljö- och hälsoskydd.

3.2 Förvaltningsorganisation

Tierps kommun har en förvaltning som verkställer samtliga nämnders beslut. Kommunens verksamhet avseende bygglov samt miljö- och hälsoskydd organiseras

² Fastställt av kommunstyrelsen 2023-02-14 § 43 & 44

³ Fastställt av kommunfullmäktige 2022-09-20 § 87

⁴ Fastställt av jävsnämnden 2023-02-09 § 4

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

under sektor Medborgarservice. I sektorn organiseras verksamheten i fyra enheter, Kundcenter och service, Kostenhet, Tillväxt och samhällsbyggnad samt Näringsliv. Under Tillväxt och samhällsbyggnad organiseras tre underenheter, förvaltning och genomförande, planering och myndighet samt miljö- och hälsoskydd. Planering och myndighet svarar för bygglovshandläggning och Miljö- och hälsoskydd ansvarar för handläggning av miljö- och hälsoskyddsärenden. Underenheterna handlägger även de ärenden avseende bygglov samt miljö och hälsa som beslutas av jävsnämnden.

Planering- och myndighetsenheten består av fyra kontor med en gemensam chef varav ett kontor ansvarar för bygglovshandläggning. Kontoret består av sju medarbetare, varav en är funktionsansvarig.

Miljö- och hälsoskydds-enheten består av 16 medarbetare och en chef. Tolv arbetar som handläggare och fyra som administratörer. Enhetens administratörer stödjer stora delar av Tillväxt och samhällsbyggnad

Båda enheterna uppger att tillräcklig bemanning och kompetensförsörjning är en central fråga för att säkerställa att verksamheten kan hantera sin ärendemängd. Båda enheterna har under 2022 och 2023 haft vissa personalförändringar vilket påverkat ärendehandläggningskapaciteten negativt.

3.3 Verksamhetsstyrning

Planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontor och miljö- och hälsoskydds-enhetens verksamhet styrs av, utöver lagstiftning, ett antal olika former av styrdokument såsom verksamhetsplaner, riktlinjer, föreskrifter, taxor och tillsynsplaner.

Utöver verksamhetsspecifika styrdokument har kommunfullmäktige⁵ även antagit en Policy mot mutor och andra otillbörliga förmåner som gäller hela kommunkoncernen. Policyn syftar till att ge stöd kring hur anställda och förtroendevalda ska agera för att undvika misstankar om otillbörlig påverkan. Av policyn framgår att den som är anställd av eller har ett förtroendeuppdrag för kommunen inte kan ta emot otillåtna gåvor eller förmåner från företag eller privatpersoner som man har kontakt med i tjänsten. Kommunens företrädare bör därvid betrakta varje förmån som otillåten om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Vid handläggning och beslut måste även frågan om jäv föreligger alltid uppmärksammas.

3.3.1 Miljö- och hälsoskydds-enheten

3.3.1.1 Verksamhetsplan

Av Miljö- och hälsoskydds-enhetens verksamhetsplan⁶ framgår att de mål som verksamhetens ska arbeta mot utgår från de 17 mål som utgör Agenda 2030. Utifrån

⁵ Fastställd av kommunfullmäktige 2023-06-07 § 95

⁶ Utdrag från kommunens verksamhetsstyrningssystem, daterad 2023-05-23, antagandeinstans saknas

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

dessa mål har ett antal verksamhetsmål, aktiviteter och i tillämpliga fall nyckeltal utformats för verksamheten. Samtliga av de aktiviteter som enheten har är hänförliga till dess tillsynsverksamhet inom livsmedelsverksamhet, tobak och alkohol samt enskilda avlopp.

Miljö- och hälsoskydds enheten har även två särskilda uppdrag, ett uppdrag om att öka digitaliseringstakten i sin verksamhet samt ett uppdrag att införa källsortering av avfall i sin verksamhet under 2023.

3.3.1.2 Föreskrifter

Kommunfullmäktige har Lokala hälsoskyddsföreskrifter⁷ för Tierps kommun. Av föreskrifterna framgår bland annat att tillstånd krävs av miljö- och hälsoskyddsnämnd vid inrättande av toalett, inrättande av avloppsanläggning där vattentoalett ej är ansluten, upplag (deponi) av petroleumprodukter, lösningsmedel, vägsalt eller andra produkter som kan förorena ytvattentäkt eller grundvattentäkt samt vid inrättande av anläggning eller anordning som utnyttjar grundvatten, ytvatten eller mark som värmekälla eller värmemagasin.

Kommunfullmäktige har även en renhållningsordning⁸ vilken är att se som lokala föreskrifter och bestämmelser om hur kommunen ska hantera avfall. Det är Tierps Energi & Miljö AB (Temab) som på uppdrag av Tierps kommun ansvarar för insamling, transport, behandling och planering av avfall. Temab:s kostnader avgiftsfinansieras enligt kommunfullmäktiges renhållningstaxa.⁹ Det är jävsnämnden som ansvarar för tillsyn av avfallshanteringen och miljö- och hälsoskydds enheten som ansvarar för handläggningen av ärenden hänförliga till tillsynen.

3.3.1.3 Taxor

Kommunfullmäktige har en Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel 2023¹⁰ som beskriver de taxor som ska täcka kostnader för att utföra myndighetsutövningen med tillståndshandläggning, registrering, anmälningar och tillsyn inom ovan beskrivna områden. I dokumentet beskrivs nu gällande taxor samt beräkningsgrunder för taxorna.

Kommunfullmäktige har även en Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område samt strålskyddslagen 2023¹¹ vilken beskriver avgifter som ska bekosta kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller med anledning av EU:s förordningar inom

⁷ Fastställt av kommunfullmäktige 1992-02-11 § 12.

⁸ Fastställd av kommunfullmäktige 2018-04-10 § 36

⁹ Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 114

¹⁰ Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 116

¹¹ Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 117

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

miljöbalkens tillämpningsområde. I dokumentet beskrivs hur taxor och avgifter beräknas, nu gällande taxor och avgifter, under vilka omständigheter en avgift kan sättas ned samt hur betalning av avgift ska ske.

Kommunfullmäktige har även en Taxa för offentlig kontroll av livsmedel och dricksvatten 2023¹² som beskriver avgifter som ska bekosta kommunens kostnader för offentlig kontroll enligt EU:s bestämmelser inom livsmedels- och foderområdena, livsmedelslagen, lagen om foder och animaliska biprodukter samt de författningar inklusive förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning. I dokumentet beskrivs för vad avgift kan tas ut för, vad som avgift inte kan tas ut för, hur avgifter beräknas, under vilka omständigheter höjning eller nedsättning av avgift kan ske samt beräkningsgrunder för avgifterna.

3.3.1.4 Tillsynsplaner

Kommunstyrelsen har en Tillsynsplan för alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen 2023–2024¹³. Syftet med planen är att motverka främst de sociala skadeverkningar som alkoholkonsumtion ger upphov till genom att särskilt fokusera på att kontrollera så att ingen överservering eller servering till underåriga sker. Kommunen ska även utöva tillsyn över handel med tobak och tobakfria nikotinprodukter samt handel med vissa receptfria läkemedel.

Kommunens tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen består av både händelsestyrd och planerad tillsyn. Tillsynsverksamheten finansieras av både kommunala medel och av tillsynsavgifter varav kommunala medel står för 52 % av kostnadstäckningen och avgiftsfinansiering för 48 %. Kommunen bedömer att kommunen för 2023 har en taxetäckning för tillsynstid om cirka 75 %.

Kommunen har i planen utformat mål för samtliga av de verksamhetsområden som kommunen har att utöva tillsyn över. Bland dessa mål framgår kommunens prioritering av olika former av tillsynsaktiviteter samt prioriterade tillsynsobjekt. Vidare innehåller tillsynsplanen en aktivitetsplan där beräknad tidsåtgång för respektive form av tillsyn framgår. Kommunen gör bedömningen att det totala behovet av personalresurser uppgår till 830 timmar under 2023, vilket bedöms motsvara tillgängliga personalresurser.

Kommunstyrelsen har även en Tillsynsplan och behovsutredning för miljöbalken och strålskyddslagen 2023–2025¹⁴. Planens syfte är att besluta om hur miljöbalkstillsynen ska läggas upp under år 2023 samt vad som ska prioriteras. Behovsutredningens syfte

¹² Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 115

¹³ Fastställd av kommunstyrelsen 2023-02-13 § 36

¹⁴ Fastställd av kommunstyrelsen 2023-02-14 § 37

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

är att beskriva vilket behov av tillsyn enligt miljöbalken som finns inom kommunen de närmaste tre åren och hur tillsynsärenden ska prioriteras.

Kommunens tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen består av både händelsestyrd och planerad tillsyn. Tillsynsverksamheten finansieras av både kommunala medel och av tillsynsavgifter varav kommunala medel står för 52 % av kostnadstäckningen och avgiftsfinansiering för 48 %. Kommunen bedömer att kommunen för 2023 har en taxetäckning för tillsynstid om cirka 55 %. Anledningen till att täckningsgraden är lägre än för exempelvis tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter samt läkemedelslagen är att flera former av tillsynsaktiviteter enligt miljöbalken inte är möjliga att debitera för.

Kommunens tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen utformas och prioriteras i relation till ett antal övergripande mål; nationella miljö kvalitetsmål, Agenda 2030 och de Globala målen samt nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken. Bland dessa mål har följande prioriterats bland de nationella miljö kvalitetsmålen: Säker strålmiljö, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Levande sjöar och vattendrag och God bebyggd miljö. Bland målen från Agenda 2023 och de globala målen har följande mål prioriterats: Hälsa och välbefinnande, Rent vatten och sanitet för alla, Hållbara städer och samhällen, Hållbar konsumtion och produktion och Hav och marina resurser.

Vidare innehåller tillsynsplanen aktivitetsplaner där beräknad tidsåtgång för respektive form av tillsynsaktivitet framgår. Bedömningen görs att resursbehovet för tillsyn enligt miljöbalken under perioden 2023–2025 är 7657 timmar per år vilket motsvarar 8 årsarbetskrafter. Det totala behovet av arbetskraft för verksamheten är för närvarande 9 årsarbetskrafter. En procentuell neddragning av kommunala ramen två år i rad har dock inneburit att ca 1 årsarbetskraft har reducerats. Utöver detta har 1 årsarbetskraft äskats för att möta behov inom enskilda avlopp, vilket inte har medgivits. Därmed bedöms budgeterad ram i kombination med avgifter vara ca 7 årsarbetskrafter. Bedömningen om resursbehov kommer att revideras i sin helhet under 2023 för att få en bättre helhetsbild.

Avseende strandskyddstillsyn bedöms tidsåtgången till 320 timmar, vilket fördelas på två heltidstjänster från Naturkontoret (960 timmar tillgänglig tid för respektive heltidstjänst).

Kommunstyrelsen har även en Tillsynsplan och behovsutredning för offentlig livsmedelskontroll 2023–2025¹⁵ vars syfte är att beskriva miljö- och hälsoskyddsenshetens operativa offentliga kontroll enligt livsmedelslagstiftningen. I planen har kommunen utformat ett antal mål, planerade fokusområden samt en prioriteringsordning av tillsynsobjekt som ska vara styrande för årets tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen.

¹⁵ Fastställd av kommunstyrelsen 2023-02-14 § 38

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

Större delen av finansieringen av tillsynen sker genom fasta årliga kontrollavgifter samt avgifter för handläggning av anmälningar och offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad. Dessa avgifter tas ut i enlighet med Tierps kommuns beslutade livsmedelstaxa. För 2022 beräknades att taxorna/avgifterna fullständigt täckte tillsynskostnaderna och denna bedömning görs även för 2023.

Planen innehåller även en aktivitetsplan där beräknad tidsåtgång för respektive tillsynsaktivitet framgår. Det bedömda personalresursbehovet uppgår till 960 timmar, vilket de tillgängliga personalresurserna bedöms vara tillräckliga för.

Vid intervju uppger miljö- och hälsoskyddschef samt funktionsansvarig för miljö- och hälsoskydd att tillsynen avseende livsmedel, alkohol och tobak sker enligt plan men att tillsyn av enskilda avlopp samt miljö- och hälsoskyddstillsynen inte sker helt enligt plan. Anledningen till detta uppges bero på personalförändringar.

3.3.1.5 Riktlinjer

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten har riktlinjer om jäv/intressekonflikt, bisysslor och mutor¹⁶.

Avseende jäv anger riktlinjerna att det är medarbetares ansvar att anmäla misstanke om jäv till sin arbetsgivare samt att en medarbetare inte får delta i handläggning av ett ärende om jäv föreligger.

Avseende bisysslor anger riktlinjerna att medarbetare inte får ha bisysslor som hindrar arbetsuppgifterna, kan påverka medarbetarens handläggning av ärendet i sitt arbete eller konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet. Medarbetare är skyldiga att anmäla bisysslor till arbetsgivaren. Arbetsgivaren ska också fråga om eventuella bisysslor vid nyanställning och vid medarbetarsamtal.

Avseende mutor anger riktlinjerna att varje gåva/förmån ska betraktas som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Om en belöning, gåva eller förmån bedöms som otillbörlig kommer arbetsgivaren vidta arbetsrättsliga åtgärder och polisanmäla. Vid gränsdragningsproblematik ska alltid försiktighetsprincipen tillämpas. Om en medarbetare misstänker att någon låter sig påverkas på ett otillbörligt sätt ska medarbetaren kontakta sin chef, myndighetens ledning, internrevisionen, polis eller åklagare.

Riktlinjerna har två bilagor: **Exempel/praktisk vägledning** samt **Lagstiftning/Vägledningar**.

¹⁶ Fastställd vid APT 2020-06-09

3.3.2 Planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontor

3.3.2.1 Verksamhetsplan

Av Planering och Myndighets verksamhetsplan¹⁷ framgår att de mål som verksamheten ska arbeta mot utgår från de 17 mål som utgör Agenda 2030. Utifrån dessa mål har ett antal verksamhetsmål, aktiviteter och i tillämpliga fall nyckeltal utformats för verksamheten. I verksamhetsplanen för 2023 har ett verksamhetsmål och en aktivitet kopplad till Agenda 2030 målet Ingen hunger utformats som har direkt inverkan på kommunens bygglovsverksamhet. Målet är att säkerställa samhällsplanering som bevarar brukningsvärd jordbruksmark och aktiviteten föreskriver att förhandsbesked utanför detaljplanelagt område medges på plats som bedöms lämpliga utifrån PBL 2 kap 6 §. Flertalet andra mål och aktiviteter kan antas påverka bygglovsverksamheten, såsom översiktsplanering och detaljplanering, men är inte explicit inriktade på bygglovshandläggningen.

Planerings- och myndighetsenheten har även tre särskilda uppdrag, ett uppdrag om att genomföra medborgardialoger inför alla större utvecklingsförändringar, ett uppdrag att införa källsortering av avfall i sin verksamhet under 2023 samt ett uppdrag att färdigställa en mobilitetsplan.

3.3.2.2 Föreskrifter

Kommunfullmäktige har Lokala ordningsföreskrifter¹⁸ som beskriver de ytterligare bestämmelser om hur den allmänna ordningen i Tierps kommun ska upprätthållas utöver de grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentliga platser som framgår av 3 kap ordningslagen (1993:1617). Av föreskrifterna framgår bland annat att uppsättning av skyltar kräver bygglov.

3.3.2.3 Taxor

Kommunfullmäktige har en Plan- och bygglovstaxa, inklusive kart- och mättaxa¹⁹ som beskriver avgifter för kommunens kostnader för besked, beslut och handläggning enligt plan- och bygglagen. I dokumentet beskrivs hur kommunen beräknar en särskild avgift, vilka möjligheter kommunen har att ändra taxan, hur avgifter ska betalas samt nu gällande taxor. Av Avgiftstabell A – Plan och bygglovstaxa samt anmälan med mera framgår nu gällande taxor hänförliga till bygglovsprocessen.

¹⁷ Utdrag från kommunens verksamhetsstyrningssystem, daterad 2023-05-23, antagandeinstans saknas

¹⁸ Fastställd av kommunfullmäktige 2023-04-25 § 57

¹⁹ Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 118

3.3.2.4 Tillsynsplaner

Kommunstyrelsen har en tillsynsplan enligt plan- och bygglagen 2023²⁰ för byggkontorets tillsyn enligt Plan- och bygglagen (PBL) och byggförordningen (PBF). Målet med tillsynen är att:

- se till att den byggda miljön uppfyller samhällets krav
- se till att byggnadsverk, tomter och allmänna platser underhålls och sköts så att värden bevaras samt att olägenheter inte uppkommer
- säkerställa att byggnadsverk som uppförs och ändras har de tillstånd som krävs och att samhällets lagar och regler följs
- att upprätthålla god form, färg och materialverkan

Av planen framgår syfte, mål och aktiviteter för följande tillsynsområden:

- Obligatorisk ventilationskontroll
- Hissar och andra motordrivna anordningar
- Enkelt avhjälpna hinder – tillgänglighet
- Lekplatser
- Olovligt byggande – olovlig åtgärd
- Bristande underhåll

Av planen framgår att bygglovskontoret genomfört en konsekvensanalys där man uppskattat antalet timmar som kommer krävas för att genomföra planerad tillsyn till 900 timmar. Bedömningen är att det bör finnas tillräckliga resurser för att kunna uppfylla tillsynsplanen. Av planen framgår även en prioriteringsordning av planens aktiviteter enligt följande:

1. Skyndsamt hantera tillsynsärenden som kan innebära fara för människors liv och/eller hälsa.
2. Hantera övriga tillsynsärenden.
3. OVK.

Vid intervju uppger chef för avdelningen för Planering och myndighet samt funktionsansvarig handläggare för bygglov att enheten historiskt sett haft problem att handlägga ärenden i tillräcklig takt och har därför en stor mängd ärenden från tidigare

²⁰ Fastställd av kommunstyrelsen 2023-02-14 § 35

år som ännu inte är hanterade. För att hantera dessa ärenden har en samordnare anställts.

3.3.2.5 Riktlinjer

Kommunstyrelsen har en riktlinje för hantering av bisyssla²¹ som föreskriver under vilka omständigheter det är möjligt för en anställd att inneha en bisyssla. Riktlinjerna syftar till att fungera som stöd i arbetet med att förhindra bisysslor som kan anses skada arbetsgivarens förtroende som opartisk (förtroendeskadlig bisyssla), om bisysslan inverkar hindrande för arbetsuppgifterna eller om bisysslan innebär verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens. Av riktlinjen framgår vilka bisysslor som normalt är tillåtna, vilka bisysslor som inte är tillåtna, jävssituationer med anledning av bisysslor, anmälan av bisysslor, hur beslut om att förbjuda bisyssla ska gå till, vilka påföljder en medarbetare kan åläggas om denne bryter mot riktlinjerna samt vem som ansvarar för implementeringen av riktlinjerna.

3.3.3 Bedömning

Vi bedömer att miljö- och hälsoskyddsmyndigheten samt planerings- och myndighetsmyndighetens bygglovskontor endast delvis har en tillfredställande organisation och bemanning som motsvarar ärendenas volym och komplexitet inom myndighetsutövning. I miljö- och hälsoskyddsmyndighetens tillsynsplan enligt miljöbalken och strålskyddslagen görs bedömningarna att de personella resurserna inte är tillräckliga för den planerade tillsynen och den uppskattade händelsestyrda tillsynen. Vid intervju bekräftar myndighetens representanter detta och menar att även tillsyn av enskilda avlopp inte hinns med enligt plan. Planerings- och myndighetsmyndighetens bygglovskontors tillsynsplan enligt plan- och bygglagen uppger visserligen att de personella resurserna är tillräckliga men vid intervju uppger dess representanter att så inte är fallet och att tillsyn av byggprocesser släpar efter.

Vi bedömer däremot att det finns rutiner som syftar till en effektiv och rättssäker process för myndighetsutövningen som även omfattar tydliga kriterier för hur prioritering av ärenden ska ske. Båda myndigheterna har föreskrifter, taxor och tillsynsplaner som beskriver under vilka förutsättningar kommunen får ta ut avgifter för sin tillsynsverksamhet, syftet och målet med kommunens olika former av tillsynsprocesser, vilka aktiviteter kommunen utför för att uppnå dessa mål samt tydliga prioriteringsordningar för kommunens tillsyn under 2023.

3.4 Uppföljning och kontroll av verksamheten

Uppföljning och kontroll av kommunens verksamhet avseende myndighetsutövningen inom bygglov och miljö- och hälsoskydd kan ske på flera sätt, bland annat genom

²¹ Antagna av kommunstyrelsen 9/2013

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

uppföljning av verksamhetsplaner, uppföljning av tillsynsplaner, rapportering av delegationsbeslut samt genom intern kontroll.

3.4.1 Miljö- och hälsoskyddsenheten

3.4.1.1 Uppföljning av verksamhetsplan

Vi har inom ramen för den här granskningen inte tagit del av någon uppföljning av miljö- och hälsoskyddsenhetens verksamhetsplan för 2023 som tillställts kommunstyrelsen, utskottet för samhällsbyggnad eller jävsnämnden. De mål som fastställts i kommunens Plan för Tierps kommuns ekonomi och verksamhet 2023–2025²², vilka miljö- och hälsoskyddsenhetens verksamhetsplan utgår från, ska följas upp i samband med kommunens årsredovisning.

3.4.1.2 Uppföljning av tillsynsplaner

Kommunstyrelsens utskott för samhällsbyggnad²³ och jävsnämnden²⁴ har mottagit uppföljning av tillsynsplanerna för miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen samt läkemedelslagen. Uppföljning av dessa planer ska enligt respektive beslutsinstans protokoll ske tertialvis.

Av uppföljningsrapporten framgår genomförd planerad tillsyn och genomförd händelsestyrd tillsyn enligt respektive plan samt kommentarer och nulägesbeskrivning för de särskilda fokusområden och övriga punkter som tillsynsplanerna innehåller.

3.4.1.3 Rapportering av delegationsbeslut

Vid protokollsgranskning framgår att kommunstyrelsen²⁵ under 2023 tillställts delegationsbeslut fattade av tjänstepersoner från miljö- och hälsoskyddsenheten under tidperioden 2022-11-15 till 2023-06-07. Jävsnämnden²⁶ har under 2023 tillställts delegationsbeslut fattade av tjänstepersoner från miljö- och hälsoskyddsenheten under tidperioden 2022-10-07 till 2023-06-02.

²² Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 120

²³ Utskottet samhällsbyggnad 2023-06-13 § 66

²⁴ Jävsnämnden 2023-06-15 § 13

²⁵ Kommunstyrelsen 2023-02-14 § 24, 2023-03-21 § 99, 2023-04-13 § 104, 2023-05-23 § 129 samt 2023-06-20 § 159

²⁶ Jävsnämnden 2023-02-09 § 3 samt 2023-06-15 § 15

3.4.2 Planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontor

3.4.2.1 Uppföljning av verksamhetsplan

Vi har inom ramen för den här granskningen inte tagit del av någon uppföljning av Planerings- och myndighetsenhetens verksamhetsplan för 2023 som tillställts kommunstyrelsen, utskottet för samhällsbyggnad eller jävsnämnden. De mål som fastställts i kommunens Plan för Tierps kommuns ekonomi och verksamhet 2023–2025²⁷, vilka Planerings- och myndighetsenhetens verksamhetsplan utgår från, ska följas upp i samband med kommunens årsredovisning.

3.4.2.2 Uppföljning av tillsynsplan

Vi har inom ramen för den här granskningen inte tagit del av någon uppföljning av tillsynsplan enligt plan- och bygglagen för 2023. Av utskottet för samhällsbyggnadsprotokoll²⁸ från föregående tillsynsplans uppföljning framgår att den följs upp årligen.

3.4.2.3 Rapportering av delegationsbeslut

Vid protokollsgranskning framgår att kommunstyrelsen²⁹ under 2023 tillställts delegationsbeslut fattade av tjänstepersoner från Planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontor under tidperioden 2022-11-15 till 2023-06-07. Jävsnämnden³⁰ har under 2023 tillställts delegationsbeslut fattade av tjänstepersoner från Planerings- och myndighetsenheten under tidperioden 2022-10-07 till 2023-06-02.

3.4.3 Intern kontroll

Kommunstyrelsen beslutade under slutet av 2022³¹ att förlänga den då gällande intern kontrollplanen för 2022 till 2023-06-30 i stället för att anta en ny kontrollplan för 2023. Beslutet motiverades med att kommunen höll på att implementera en ny programvara för styrning- och ledning som bland annat skulle fungera som stöd för kommunens interna kontrollarbete. Implementeringen hade däremot dragit ut på tiden och för att undvika dubbelarbete beslutade kommunstyrelsen att förlänga den då gällande planen. Vid kommunstyrelsens sammanträde³² i april avrapporterades internkontrollplan för 2022. Inga avvikelser rapporterades vid de fyra kontroller som avsåg enheten Tillväxt

²⁷ Fastställd av kommunfullmäktige 2022-11-08 § 120

²⁸ Utskottet samhällsbyggnad 2023-01-31 § 12

²⁹ Kommunstyrelsen 2023-02-14 § 24, 2023-03-21 § 99, 2023-04-13 § 104, 2023-05-23 § 129 samt 2023-06-20 § 159

³⁰ Jävsnämnden 2023-02-09 § 3 samt 2023-06-15 § 15

³¹ Kommunstyrelsen 2022-11-29 § 249

³² Kommunstyrelsen 2023-04-13 § 112

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

och samhällsbyggnad, där både Miljö- och hälsoskydds enheten och Planerings- och myndighets enheten ingår. Kontrollerna avsåg avtalstrohet, att debitering sker i enlighet med fastställda taxor och avgifter, att nyckeltalsuppföljning sker samt att rapportering av delegationsbeslut sker.

Miljö- och hälsoskydds enheten samt Planerings och myndighets enheten har inför intern kontroll för 2023 genomfört en gemensam riskinventering med tillhörande SWOT-analys där sex risker har identifierats: 1. Bristande avtalstrohet och nyttjande av ej upphandlade avtal, 2. Bristande introduktion vid nyanställning, 3. Kompetensförlust vid hög personalomsättning, 4. Aggressiva motparter, 5. Beslut fattade i strid mot delegationsordningen samt 6. Bristande efterlevnad gentemot av kommunfullmäktige antagen taxa.

Respektive enhet har däremot genomfört individuella riskanalyser där miljö- och hälsoskydds enheten tillskrivit samtliga risker ett riskvärde mellan sex och 12 medan planerings- och myndighets enheten endast genomfört riskanalys av risk ett, fem och sex där dessa risker har getts ett riskvärde mellan sex och nio. Av miljö- och hälsoskydds riskanalys framgår det att samtliga riskkategorier, oavsett om riskanalys har genomförts eller inte, ska hanteras.

Miljö- och hälsoskydds enheten har därefter endast upprättat förebyggande åtgärder samt kontrollmoment för risk ett, två och fyra trots att riskerna tre, fem och sex gavs riskvärden om 9, ett värde som enligt riskanalysens riskmatris ska bedömas som en signifikant risk. Planerings- och myndighets enheten har upprättat förebyggande åtgärder samt kontrollmoment för risk 1, 2, 4, 5 och 6 trots att en riskanalys endast genomförts för risk ett, fem och sex.

Kommunstyrelsen³³ beslutade under sitt sammanträde i juni att anta intern kontrollplan för 2023. Ordförande för samhällsbyggnadsutskottet uppger att ledamöterna inte är involverade i arbetet med upprättande av riskinventeringar, riskanalyser eller utformning av förslag till intern kontrollplan. Ordförande motiverar detta med att kommunen tillämpar tillitsbaserad styrning där distinktionen och ansvarsfördelningen mellan vad- och hur-frågor är av stor vikt. Kommunens politiska organ förväntas fokusera på vad kommunen ska arbeta med och tjänstepersonerna ska fokusera på hur detta ska gå till.

Vi noterar att den enhet som miljö- och hälsoskydds enheten samt Planerings- och myndighets enheten tillhör, Tillväxt och samhällsbyggnad, inte har några tillskrivna interna kontrollmoment överhuvudtaget i den interna kontrollplanen antagen av kommunstyrelsen. Även om båda enheterna genomfört riskinventeringar, riskanalyser, upprättat förebyggande åtgärder samt kontrollmoment på förvaltningsnivå.

Vi noterar även att jävsnämnden inte har en fastställd intern kontrollplan för dess verksamhet.

³³ 2023-06-20 § 163

3.4.4 Bedömning

Vi bedömer att uppföljning av att myndighetsutövningen lever upp till fastställda mål och lagstiftning endast sker i viss utsträckning. Vi har inom ramen för den här granskningen inte tagit del av uppföljning för någon av enheternas verksamhetsplaner för 2023. Däremot ska de mål som fastställts i kommunens Plan för Tierps kommuns ekonomi och verksamhet 2023–2025, vilka Planerings- och myndighetsenhetens verksamhetsplan utgår från, följas upp i samband med kommunens årsredovisning.

Vidare har uppföljning av tillsynsplanerna för miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen samt läkemedelslagen skett vid senaste tertiäl medan uppföljning enligt plan- och bygglagen endast sker årligen.

Slutligen har enheterna upprättat riskinventeringar, riskanalyser samt interna kontrollplaner där ett antal kontrollaktiviteter tar sikte på måluppfyllelse samt lagefterlevnad. Dessa kontrollaktiviteter har däremot inte inkluderats i den interna kontrollplan som kommunstyrelsen har antagit, trots att dessa risker tillskrivits ett högt riskvärde. Kommunstyrelsens ledamöter har inte heller varit involverade i arbetet med upprättande av riskinventeringar, riskanalyser eller utformning av förslag till intern kontrollplan. Att hänvisa till tillitsbaserad styrning och politikens tänkta fokus på vad-frågor som orsak till detta ser vi inte som godtagbart då processtegen inför antagande av intern kontrollplan i hög utsträckning syftar till att identifiera *vad* verksamhetens interna kontrollarbete ska fokusera på under året, inte *hur* den ska utföras.

3.5 Arbete för att öka nöjdhet hos invånare, företagare och intressenter

Avdelningen Tillväxt och samhällsbyggnad genomför årligen ett flertal aktiviteter riktade mot kommunens invånare och näringsliv med syfte att öka nöjdheten med kommunens tjänster, däribland bygglovshandläggning och olika former av tillsynsaktiviteter. Särskilt nämns företagsfrukostar och näringslivsluncher som effektiva verktyg för att utbyta erfarenheter med kommunens näringsidkare och Bygga & Bo-dagar för att utbyta erfarenheter och förmedla information avseende kommunens bygglovsprocesser.

Tierp är årligen delaktiga i två enkätundersökningar av SKR respektive Svenskt näringsliv. Dessa enkätundersökningar undersöker lokala företagares uppfattning om kommunens företagsklimat.

Både miljö- och hälsoskydds-enheten och planerings- och myndighets-enheten har även aktiviteter i sina verksamhetsplaner kopplade till Agenda 2030-målet nr 8, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, som syftar till att skapa bästa förutsättningar för näringslivet att bedriva sin verksamhet och växa. Miljö- och hälsoskydds-enhetens aktivitet avser en uppdatering av behovsutredning samt effektivare uppföljning av ärenden. Planerings- och myndighets-enheten aktiviteter avser dialoger med närliggande kommuner samt verka för ett politiskt inriktningsbeslut avseende målet.

3.5.1 Bedömning

Vi bedömer att styrelsen i allt väsentligt arbetar strukturerat för att öka nöjdheten hos invånare, företagare och intressenter avseende service och dialog. Avdelningen genomför flera aktiviteter som syftar till att öka nöjdheten med kommunens tjänster och har även flera aktiviteter inkluderade i dess verksamhetsplaner som syftar till att öka nöjdheten bland kommunens företagare. Vi noterar dock att det saknas mål och aktiviteter i verksamhetsplanerna som syftar till att öka nöjdheten med kommunens myndighetsutövning bland dess invånare.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen inte har en tillräckligt ändamålsenlig hantering av myndighetsutövningen inom bygglov samt miljö- och hälsoskydd. Vi bedömer även att den interna kontrollen inte är fullt tillräcklig.

Miljö- och hälsoskyddsenheten samt Planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontor har endast delvis en tillfredställande organisation och bemanning som motsvarar ärendenas volym och komplexitet inom myndighetsutövning. Enheternas bemanning är för tillfället inte tillräcklig för att hantera ärendevolymen.

Det finns rutiner som syftar till en effektiv och rättssäker process för myndighetsutövningen som även omfattar tydliga kriterier för hur prioritering av ärenden ska ske. Båda enheterna har föreskrifter, taxor och tillsynsplaner som beskriver under vilka förutsättningar kommunen får ta ut avgifter för sin tillsynsverksamhet, syftet och målet med kommunens olika former av tillsynsprocesser, vilka aktiviteter kommunen utför för att uppnå dessa mål samt tydliga prioriteringsordningar för kommunens tillsyn under 2023.

Däremot sker uppföljning av att myndighetsutövningen lever upp till fastställda mål och lagstiftning endast i viss utsträckning. Särskilt kommunstyrelsens interna kontroll avseende miljö- och hälsoskydd samt bygglov bedömer vi som bristfällig då dessa verksamhetsområden inte är inkluderade i kommunstyrelsens interna kontrollplan, vilket omöjliggör för kommunstyrelsen att följa upp verksamhetens interna kontrollarbete. Kommunstyrelsens ledamöter är inte heller delaktiga i riskinventerings-, riskanalyserarbetet eller utformandet av den interna kontrollplanen.

Slutligen ser vi att kommunstyrelsen i allt väsentligt arbetar strukturerat för att öka nöjdheten hos invånare, företagare och intressenter avseende service och dialog. Avdelningen genomför flera aktiviteter som syftar till att öka nöjdheten med kommunens tjänster och har även flera aktiviteter inkluderade i dess verksamhetsplaner som syftar till att öka nöjdheten bland kommunens företagare. Vi noterar dock att det saknas mål och aktiviteter i verksamhetsplanerna som syftar till att öka nöjdheten med kommunens myndighetsutövning bland dess invånare.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att den kartläggning av resursbehov som hänvisas till i tillsynsplan enligt miljöbalken och strålskyddslagen genomförs och att identifierade nödvändiga åtgärder vidtas för att säkerställa tillräcklig bemanning och kompetensförsörjning.

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

- Genomföra en motsvarande kartläggning av resursbehov avseende planerings- och myndighetsenhetens bygglovskontors resursbehov.
- I högre utsträckning delta i det förberedande interna kontrollarbetet inför antagande av intern kontrollplan.
- Säkerställa att interna kontrollaktiviteter för miljö- och hälsoskydd samt bygglov, i de fall riskanalysens resultat motiverar det, inkluderas i kommunstyrelsens interna kontrollplan.
- Säkerställa att det i enheternas verksamhetsplaner inkluderas aktiviteter som syftar till att öka invånarens nöjdhet med enheternas myndighetsutövning, inte enbart företagares.

Datum som ovan

KPMG AB

Alfred Tilly

Kommunal revisor

Anders Petersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Micaela Hedin

*Certifierad kommunal yrkesrevisor och
uppdragsansvarig*

Tierps kommun

Granskning av Myndighetsutövning inom bygglov och miljö- och hälsoskydd

2023-09-13

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.